

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petina enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 9

Sobota, 30. januarja 1937

Leto XII

Štiri leta nemškega fašizma

Neizpolnjene obljube — I

Holandski socialno demokratični organ »Het Volk« je objavil te dni za 4. obletnico nemškega fašizma članek »Sodite in ... obsodite«, ki ga prinašamo v celoti:

»Ob začetku nacistične diktature v Nemčiji smo čuli obljube in prisega. Toda obljube se niso izpolnile, prisega prelomila.

V pozornost vzbujajočem »oklicu na nemški narod«, s katerim je Hitlerjeva vlada (30. januarja 1933) začela svoje delovanje, je bilo obljubljeno: »V štirih letih mora biti nemški kmet rešen uboštva. V štirih letih mora biti brezposelnost končno odpravljena. Nadaljnja obljuba je bila skrb za »varčevanje v upravi.«

Nacistični agitatorji so obljubovali izvedbo strankinega programa: »Podržavljenje vseh trustov« (točka 13); »podržavljenje vseh bank« (gospodarski program z veljavnostjo takojšnje izvedbe narodnosocialistične nemške delavske stranke, str. 22); »vzpostavitev zdravega srednjega stanu in njegova ohranitev« (točka 16); »prenos lastništva veleblagovnic na občine (oz. samouprave - op. ur.) (točka 16); »tantijeme članom nadzorstev delniških družb se sploh ukinejo« (gospodarski program z veljavnostjo takojšnje izvedbe str. 25); »omejitev plač na največ RM 12.000 letno« (gospodarski program z veljavnostjo takojšnje izvedbe str. 26); država je »dolžna skrbeti za življenjski obstoj državljanov« (točka 7). Agitatorji so opozarjali na to, da so Hitler in ostali voditelji NSNDS (narodno socialistične nemške delavske stranke) obljubili, da se bodo »za ceno svojega življenja brezobzirno zavzeli« za izvedbo strankinega programa.

Vodja držav. organizacije NSNDS dr. Ley je zagotavljal (v svojem oklicu z dne 2. maja 1933): »Delavec, tvoje ustanove so nam narodnim socialistom svete in nedotakljive«. Branil se je pred domnevo, »kakor da bi mi (nacisti) hoteli razbiti strokovno organizacijo kot take... Delavec, jaz ti prisegam, mi ne bomo samo vsega ohranili, kar obstoji, ampak bomo zaščitili in pravico delavca še povečali.«

Namestnik vodje nacionalno socialistične organizacije obratnih celic je to še podkrepil: »Nemški strokovničar! Na današnji dan ti obljublamo, da bomo vse tvoje pravice, ki si jih grenko zaslužil in v mnogih težkih bojih pridobil, ščitili... da bomo težka bremena, ki jih nosiš, napravili znosljivejša... da bomo skoro znizali tvoje ogromne prispevke, ne da bi ti s tem prikrajšali podpore itd.« (»Arbeitertum«, 15. 5. 1933).

Od vseh teh obljub se ni izpolnila niti ena. Štiri leta po tem preiskujejo komisije tajne državne policije vsako kmečko hišo, zaplenjajo žito, odvzemajo kmetom krmo za težko prirajejo živino, odvzamejo poljedelskim delavcem žito za krmiljenje perutnine in prašičev, drugorojeni sinovi in hčere z dednih kmetij morajo z be-raško palico v roki zapustiti očetovo posestvo.

Štiri leta kasneje imajo »3 četrtine« malih trgovcev »komaj 80 mark mesečnih dohodkov za preživljanje« na razpolago (»Braune Wirtschafts-post«, narodno socialistična gospodarska poročevalska služba, 3. oktob-

Kmečko vprašanje je ostalo nerešeno

Z razdelitvijo veleposesti je agrarno vprašanje ostalo prav tako nerešeno, kot poprej

V Beogradu je predaval uradnik kmetijskega ministrstva dr. Teofan Ristić o posledicah povojne agrarne reforme v raznih državah vzhodne Evrope. V svojem predavanju je prišel do zelo zanimivih zaključkov. Z agrarno reformo v državah vzhodne Evrope se je okoristilo okoli 2.500.000 kmečkih družin. Nekatere izmed njih so samo povečale svojo posest, druge zopet so šele z agrarno reformo dobile prvo zemljo v last. Z agrarno reformo se je izvršila revolucija od zgoraj, ki je z ukinitvijo veleposesti (največkrat proti odškodnini) preprečila revolucijo od spodaj, katera je grozila z ozirom na velikansko število zemlje lačnih poljedelcev. Pokazalo pa se je, da agrarna reforma ni in ne more rešiti kmečkega vprašanja, kajti čim je bil del malih kmetov ali poljskih delavcev izključen od dodelitve zemlje, že je bila s tem ustvarjena

kal za novo nezadovoljstvo.

V Čehoslovaški je dobilo zemljo komaj 25 odst. poljedelskih delavcev, na Poljskem 40 odst., v Eston-ski 12 odst., na Letskem nihče (ker so tu dobili zemljo samo mali kmetje), v Litvi 60.000. V Rumuniji je po izvedbi agrarne reforme ostalo 400 tisoč poljedelskih delavcev brez zemlje in v Jugoslaviji se ceni njihovo število najmanj na 100.000.

Vsled velikega prirastka kmečkih družin postaja položaj malih kmetov in onih, ki so dobili zemljo od agrarne reforme, vedno težji. Z agrarno reformo se je hotelo pomagati revnemu prebivalstvu na deželi. Rezultati kažejo obratno. Agrarna reforma je ustvarila nove probleme, katere bo treba reševati. Za najskrajnejšo silo je moglo izhajati 1. 1930 na Poljskem 46,7 odst., na Hrvaškem in v Sloveniji 19,5 odst., v Rumuniji 95 odst. in na Čehoslo-

vaškem 75 odst. vseh kmečkih gospodarstev.

Iz gornjih izvajanj predavatelja sledi, da kmečkega vprašanja ni mogoče rešiti v okviru današnjega gospodarstva, ampak le po načelu socializma s pravično razdelitvijo — ne zemlje — ampak dela in dobrin ter z regulacijo rojstev.

Kolikor rok, toliko jih mora dobiti zaposlenje, kolikor ust, toliko je treba kruha in če zemlja ne rodi za neomejeno število prebivalstva, ga je treba omejiti.

Kdor tega noče priznati in ta razvoj zavira, po nepotrebnem podaljšuje bedo in gorje milijonov in milijonov ljudi, zlasti poljedelcev.

Delavstvo je za načelo socialne demokracije, t. j. politične in gospodarske enakopravnosti ljudi, ki šele bo tvorila podlago za kulturni razvoj človeštva.

Proces proti stari gardi bolševikov v Moskvi

še traja. Po poročilih iz Moskve obtoženci vse priznajo in naketeri povedo še več o svojem zarotniškem delovanjem, kot pa so oblasti vedele.

Radek pravi, da je delal proti režimu, ker je hotel dobro Sovjetski Rusiji.

Izmed ostalih pa nekateri priznavajo, da so bili v službi japonske špijonaže in da so organizirali sabotažo, kar da je bilo v zmislu naročil Leva Trockega.

Trocki v Mehiki zanika vsako zvezo z obtoženci.

V teku procesa je Radek obdolžil sodelovanja tudi Buharina in Rykova, ki bosta najbrž prišla pred vojno sodišče kot tretja garnitura »trockistov«.

Pri vsem tem moramo vedno znova povdarjati, da so med obtoženci prvaki bolševikov iz Leninove dobe in njegovi najožji sodelavci.

Pogajanja za kolektivno pogodbo pri KID

so v zadnjih dneh malo zastala. Od četrta do pondeljka so se delavski zaupniki bavili s protipredlogom kolektivne pogodbe, dočim je v soboto KID naenkrat odpustila tri delavske zaupnike iz službe, ki so bili svoj čas razrešeni teh mest in je v soboto prišla potrditev razrešitve od ministrstva. Ti zaupniki so se tudi udeleževali pogajanj. Ta stvar je povzročila med delavstvom veliko vznemirjenje in je tudi spet zadržala pogajanja. Storjeni so vsi koraki, da se stvar uredi in upati je, da bo KID, ki je

vedno naglašala, da želi z delavstvom živeti v sporazumu in ki to še kar naprej naglašava v svojem novem listu, (o katerem bomo še poročali), spoznala zmotnost svojega koraka in bo to svojo prehitro odločitev popravila ter s tem pokazala, da želi, da njene besede o složnem sodelovanju postanejo tudi kri in meso. Upati je torej, da bo stvar v redu likvidirana.

Podjetje odklanja predlog, da bi se mezdni sistem obravnaval na podlagi stare kolektivne pogodbe.

brski zvezek 1936); malim obrtnikom pa svetujejo, da svoje delavnice zapro in si poiščejo dela v tovarnah (»Frankfurter Zeitung« št. 20/1 z dne 12. januarja 1937.)

Štiri leta kasneje vlada pomanjkanje življenjskih potrebščin. Sirovo maslo in mast se prodajata na karte, umetne masti (margarina) primanjkuje, nevarnost je, da bo zmanjkalo kruha.

Štiri leta pozneje so prešla številna podjetja, ki jih je država v času gospodarske krize z milijonskimi podporami rešila pred polomom, v roke zasebnikov. Samo za en del teh »narodno socialističnih« kupčij se v javnosti ve: jekleni trust je dobil denarni podpornik nacistov Thyssen, paroplovna družba »Argo« in ladjedelnice Deschimag ter Atlaswerke so bile vrnjene privatnim lastnikom. Banki Comerzbank in Privatbank sta prešli zopet v privatno last in s tem tudi trust veleblagovnic Karstadt. Podobna »reprivatizacija« je v teku tudi pri drugih podjetjih.

Štiri leta kasneje nezaposlenost še ni »končno veljavno premagana«

— nasprotno 4 do 5 $\frac{1}{2}$ milijona brezposelnih išče zama dela zasluzka.

Štiri leta kasneje predstavlja nacistična birokracija ogromen aparat, ki mu ga ni para ne svetu, vlečejo nacistični prvaki ogromne plače, si zidajo palače, hiše v podeželju in kupujejo posestva bivših plemičev.

Štiri leta kasneje dobivajo člani nadzorstva delniških družb tantijeme v skorjo dvakrat višjem iznosu kot poprej.

Štiri leta kasneje obstojajo pač trdno povezane organizacije podjetnikov, toda niti ena strokovna organizacija več; obratna zastopstva so odpravljena, težko priborjeno delavsko pravo uničeno, socialno zavarovanje poslabšano, zavarovanje zoper brezposelnost okrnjeno na minimum.

Štiri leta kasneje so odtegljali od zasluzka dvakrat višji, podpore hudo znižane, delavski zaščitni zakoni v velikem obsegu odpravljani, kolektivne delovne pogodbe so samo na papirju, delavčev zaslužek pa se je znižal za 20 do 25 odstotkov.

Višek v poplavi obljub, ki je prve mesece 1. 1933 zalila Nemčijo, je tvo-

Stavka pri „Našički“

v Dol. Lendavi.

Ker pogajanja z ravnateljstvom v Zagrebu niso dovedla do uspešnega zaključka, je dne 28. t. m. več sto delavcev v Dol. Lendavi stopilo v stavko. Delavci stavkajo radi poboljšanja plač.

Strahovita povodenj v Zedinjenih državah

900.000 ljudi brez strehe.

Povodenj v dolini reke Ohio in Missisipi je povzročila, da je ostalo 900.000 prebivalcev brez strehe. — Smrtnih ponesrečencev je več sto. Razumljivo je tudi, da je v teh krajih nastopila gripa epidemio. V Indijani so pet, v Ohiju dve in v Illinoisu štiri mesta popolnoma izpraznili zaradi epidemije.

Ruski novinar umorjen v Parizu.

Blizu Pariza je bil zavratno umorjen ruski novinar in diplomat Dimitrij Navašin. Publicistika pripoveduje, da je bil v zvezi z ruskimi obtoženci.

rila svečana izjava, ki jo je dal On 17. maja 1933: »Tretje carstvo noče drugega, kot mir.« Ta govor so nacisti prestavili skoro v vse jezike in ga razposlali natisnjenega v milijonih brošurah. Štiri leta pozneje ni nikogar več, ki bi ne vedel: da je edini cilj gospodarjev tretjega rajha, ki ga nikoli ne izpusti iz vidika: vojna!

Oklic, ki ga je On dne 30. januarja 1933 naslovil na ljudstvo, je zaključil s pozivom: »Nemško ljudstvo, daj nam štiri leta časa, potem pa nas sodi in obsodi!« Toda obtoženi se boji sodbe. Štiri leta že se plazijo ogleduhi po mestnih ulicah, nadzorujejo tajni policisti obrate, divjajo policisti po podeželskih cestah. Štiri leta že prenašajo strokovničarji, socialisti in borci za svobodo trpinčenja v koncentracijskih taboriščih. Štiri leta že so izpostavljeni nemški delavci, kmet in meščan trpinčenju in umiranju. Štiri leta že je v Nemčiji svobodna beseda prepovedana — obtoženec je zaprl svojega sodnika v ječo.

Nad jubilejnimi svečanostmi nacistične diktature leže sence umorjenih. Sodite in ... obsodite!«

Manjši boji v Španiji

Francó ne more napreči

Operacije pred Madridom so vsled silnega deževja popolnoma zastale. Nemški odredi so sicer te dni poizkušali napasti južno od Madrida, pri Aranhuezu pa so bili krvavo odbiti. Na fronti pred Malago v bližini

Estepone je napadel general Valera postojanke vladinih čet s 5000 vojaki, toda brez uspeha.

Severovzhodno od Malage v odseku Alhama so vladine čete zavzele

dolino Sierra Alhama v pokrajini Granada.

Pred Cordobo so južno od Anduhare prešle vladine čete v ofenzivo in zavzele več vasi.

Španska žena v ognju državljanske vojne

V Valenciji izhaja informativen list v esperantu »Popola fronto«. Iz njega objavljamo članek pod gornjim naslovom, ki ga je napisal Kolcov:

»Boj proti nacistom je utrl pot španski demokratični revoluciji. Revoluciji, ki jo občuduje ves demokratični svet. V kateri se kaže med drugim tudi pogum in čudovita sposobnost španske žene, ki umira na cesti s puško v roki s takim junaštvom, kakor je prej nežno gospodinjala pri domačem ognjišču.

Generali, ki so nameravali zopet vključiti ljudstvo v spone, so s tem popolnoma spustili špansko ženo, ki je v teh zgodovinskih dneh zavzela mesto ob strani moža.

V gorah Aragonije sem videl eno teh žen z njenimi tremi otročici, na poti v Barbaster. Mož je bil umorjen, dom požgan. Od vse svoje siromaščinosti si je rešila samo: laneno odejo, pločevinast vrč in košček trdega kruha za male sirote. Proti večeru bo prišla v mesto, kjer jo bodo sprejele, kmečko vdovo, žene iz mesta, ravno tako žalostne in tolažbe potrebne, kakor ona sama. Umile in nahanile ji bodo njene otročičke. Ti se bodo takoj nato igrali na cesti s svojimi novimi tovariši, ne zavedajoč se strahovite tragedije, ki jih obkroža. One pa, žene, katerih možje so tudi odšli na fronto, bodo šle k cesti, z vrči, polnimi vode ali vina in nudile okrepčila mimoidočim vojakom in miličnikom, ki se z velikimi tovornimi avtomobili prevažajo na bojno polje.

Nenadno je prišlo osem žen v Lérido. Uspel jim je beg iz Sierre in Lune. Ko so nacisti zavzeli oba mesta, so onečastili deklice, njihovim materam pa ostrigli lase. Samo osem žen je všlo nadaljnjemu mučenju. — Znano je, da so lasje najdragocenejši okras Španjolke.

»Nismo želele, toda nacisti so nas spremenili v vojake in me se bomo bojevale proti njim, dokler lasje spet ne pokrijejo naših hrbtov.«

V gorovju Guadarrame sem govoril z mladenko Konchita*) iz Toleda. Njen zaročenec je padel pod ognjem strojnih pušk. Prišla je in prosila za orožje. Edino njeno stremljenje odslej je, dobiti strojno puško, ki je pokosila njenega ljubljence in sejati z njo smrt v vrste sovražnika.

*) Ko je bil članek že napisan, je umrla herojske smrti na granadskem bojišču.

V tem polku ljudske milice vodi sodružica Juanita zapleteno službo oskrbe in s čudovito točnostjo odgovarja na tisoče vprašanj in prošenj.

Lina Odena in Ourora Aranaiz, pogumni mladenki, v svojih modrih blazah in s samokresi za dražestnimi pasovi, poveljujeta junaškim kolonom in organizirata tisoče fantov in deklet za obrambo svobode.

Viktoria Kent, navdušena republikanka, se je posvetila popolnoma organizaciji otroških zavetišč in bolnišnic. Organizira tudi preskrbo mleka in igračk za osirotele otroke, katerih očetje so padli ali se še bore na fronti.

Maria Karrasco, delavka na letališču Quatro Vientos, neutrudljivo maže stroje in dela ves dan med motorji ter ne pusti odleteti niti enemu letalcu, ne da bi prej preizkusila vse vijake na letalu.

Znana pevka Estrellita Castro poje svoje arije na bojnem polju, med mišičastimi topničarji.

Maria Teresa Leon, talentirana pisateljica, skače smehljaje z našega avtomobila na talaverski cesti in ustavlja orjaške kmete, ki so, nevarni sovražnih napadov iz zraka zbežali prestrašeno izpod letalskega ognja ter jih s šalami in prošnjami vrača v strelsko črto.

Dolores Ibaruri** (La Passionaria) se je dvignila kakor močan lik iz siromašnih rudarskih koč, kjer se je rodila in vodi veliki boj ljudskih množic.

Marina Ginestá, mala Katalonka, moja marljiva tajnica, je hčerka krojača iz Barcelone. Ko je začel upor, je vzela istočasno s svojim bratom

*) Tudi Ibaruri je padla na fronti.

Prosto prevedel Stric.

Doma in po svetu

Bogoljub Jevtić — JNS glavar v Beogradu. Na seji beograjskega odbora JNS je bil izvoljen bivši ministrski predsednik prosluli Bogoljub Jevtić za predsednika JNS organizacije v Beogradu in predmestjih. Med JNS člani je baje radi tega zavladovalo veliko razburjenje. Mi tega ne verjamejo, ker gliha vkup štrih.

Notranji dolgovi naše države znašajo 7 milijard dinarjev.

Razvoj industrije obetajo. Letos bodo dovršene železne tvornice v Zenici in tvornice za elektrolizo bakra v Boru. Zenica bo zaposlila okoli 4000 delavcev in tovarna v Boru okoli 1000. Poslovati pričneta obe tovarni najbrže že septembra meseca. Letos se zgradi tudi savski most v Zagrebu, dovrši se proga Požarevac — Kučevo, del jadranske proge (beograjske), zgradi se beograjsko pri-

posojilo dobilo. Posodite meni par jurjev. Vam tudi dam obresti.«

Gospod Roženkranc je bil v zadregi, a se je hitro izmazal:

»Denarja nimam jaz, pač pa moja teta, ki živi v Gorici in bi se rada preselila k nam.«

Šel je vprašati tudi gospoda župnika. Ta mu je priporočil Gospodarsko. Lahko prinese denar kar njemu, bo že on vse uredil. Tudi njemu je pravil o teti.

Pojavila pa se je še druga zapreka. Že nekaj mesecev je bila proglašena za vse denarne zavode denarna zapora. Baje radi svetovne gospodarske krize. Noben vlagatelj, pa če je imel tudi milijone vložene, ni dobil na svojo knjižnico več kakor dvesto dinarjev na teden izplačanega. Kaj sedaj? Če obdrži denar doma, ne bo obresti, če ga naloži, ne bo mogel hiše zidati in kdove če mu na ta način ne bi ves denar šel v zgubo. To ga je mučilo noč in dan. Izpraševal je in prisluškoval, a nič zadovoljivega ni mogel zvedeti.

Nekega dne je pa dobil gospod odvetnik Gostolevc obisk v svoji pisarni. Prišel je gospod doktor Pravica iz Ljubljane, deloma da obišče svoje-

ga kolega in bivšega sošolca, deloma in največ pa radi neke zapuščinske pravde, ki jo je vodil gospod odvetnik Pravica in ki je segala v svoji razpredenosti celo v to provincijalno mesto. Pogovor je kajpada nanesele tudi na denarne posle. Gospod odvetnik Gostolevc se je hudoval na Kredito, ki ga odpravlja samo z običajno tedensko miloščino.

»Če bo to šlo še nekaj časa dalje, kdo bo pa še tako neumen, da bo nosil svoj težko prisluženi denar bankam? Oprosti, ampak to je rop ljudskega premoženja. Radi tega vse gospodarstvo zastaja!«

Gospod doktor Pravica se je smehljaj:

»Veš, jaz sem bil pa bolj pameten. Je le dobro, če človek živi takorekoč ob viru vsega dobrega in hudega. Dvignil sem še pred zaporo iz Kredite vse, kar sem imel notri, in sem raje držal nekaj časa doma. Po nekaj tednih zastoja je pa Mestna hranilnica prva objavila, da bo vloge, ki bodo pri njej vložene po 15. maju, obravnavala in izplačevala zopet normalno. Vložil sem pri njej večino, na enoletno odpoved, kar mi nese 8 odstotkov, en del na trimesečno odpo-

stanišče ter nekaj luk ob Jadranskem morju. Oblasti so mnenja, da bo letos pri novih delih zaposlenih novih 15 do 20.000 delavcev.

Led na Donavi in Savi pred Beogradom je presenetil več malih ladij in vlačilcev, katerih usoda v zledeneli strugi je negotova. Nek motorni brod je led pritisnil ob obalo. Kopaljšče so ledene plošče zmele.

Uslužbenci »Narodne zaščite« v Zagrebu so trgovali z brezplačnimi železniškimi vozovnicami, ki so jih dobivali od železniškega ministrstva za brezplačen prevoz od društva oskrbovane dece.

Plin je eksplodiral v stanovanju. Zagrebška trgovka Benčič je šla prostovoljno v smrt. Zvečer je odprla plin in se zadušila. Zjutraj je prišel inkasant računov mestnih podjetij in pozvonil pri vratih. Iskra, ki je preskočila iz zvonca, je vnela plin v zaprtem stanovanju, ki je z groznim pokom eksplodiral. Vrata, pred katerimi je stal inkasant, so se vdala pod pritiskom eksplozije. Vrglo jih je s tečajev in v inkasanta, ki ga je z vrati vred odneslo v vrata stanovanja na nasprotni strani hodnika. Pritisnjen med dvema vrata je inkasant zadobil težke poškodbe.

Noblov nagrajenec nemški pisatelj v. Ossietzky zopet v zaporu. Noblov odbor v Stockholmu je priznal nagrado nemškemu pisatelju Ossietzkyemu, ki se je nahajal v nemških zaporih. Končno je bil izpuščen iz ječe. Ossietzky je bolan. Zato sta prišla dva zdravnik v Nemčijo, da ga nepeljeta po nagrado na Švedsko. Zdravnika pa Ossietzkega nista mogla najti. Čeprav je nemška oblast zagotavljala, da lahko odpotuje. Zdravnika sklepata iz tega, da so oblasti pisatelja zopet vtaknile v zapor, ker smatrajo za izzivanje Nemčije, če se odlikuje Nemca, ki je v ječi, dasi po nedolžnem.

Vojaški krogi razpletajo japonsko vladno krizo. Cesar je poveril generala Usakija, da sestavi vlado, ki bi zadovoljila parlament in vojaške kroge. Vojaški krogi pa tej želji cesarja nočejo ugoditi in menda spekulirajo na to, kako bi lahko razgnali parlament. To so patrioti, ki služijo svoji domovini!

Davčne prijave: Do dne 31. januarja 1937 je vložiti stedeče davčne prijave: 1. Prijavo (napoved) za odmero pridobnine in posebne davčne dodatke k pridobnini (čl. 59 II zakona o neposrednih davkih) za davčno leto 1937. 2. Prijavo za odmero splošnega davka na poslovni promet in davka na luksuz pavšalistov — po prometu iz leta 1936. 3. Prijavo za definitivno odmero splošnega davka na poslovni promet knjigašev, ki so plačevali leta 1936 ta davek po četrtletnih prijavah. 4. Prijavo za definitivno odmero skupnega davka na poslovni promet in luksuz knjigašev, ki so plačevali leta 1936 ta davek z mesečnimi prijavami. 5. Prijavo za odmero rentnine za davčno leto 1937.

Zapadli davki. Dne 31. januarja 1937 poteče tudi: a) rok za plačilo točilne takse za I. polletje 1937 ter dopolnilne prenosne takse za I. četrtletje 1937, odnosno za celo leto 1937 za zavezanca z letnim predpisom do Din 500, b) za nabavo davčnih kart za hišno služabništvo za leto 1937.

Tone Maček:

Srečka Svetega Vincencija

Vsaka dobra stvar ima pa tudi svojo slabo stran. Pričakovano bogastvo je gospodu Roženkrancu že sedaj povzročalo nemalo skrbi. Kako in kam naložiti denar, da ne bo škode. Dandanes je ravno v denarnih razmerah potreba izredne previdnosti in spretnosti. Dasiravno je dosedaj svojih nekoliko kovačev imel spravljenih kar doma v kovčegu, ker se pač ni izplačalo, da jih nosi v banko, je vedel, da tako velike vsote kakor je pričakuje, ne more držati doma. To bi pomenilo izgubo na obrestih, ki bi šla v tisoče in ki bi mu že same omogočile brezskrbno življenje. Vedel je pa, da ne dajejo vsi denarni zavodi enako visokih obresti. Zato je sklenil zbrati potrebne informacije. Vprašal je najprej gospoda koncipijenta, v kateri banki bi bil denar najbolj varen.

Ta mu je priporočil Kredito.

»Ali imate toliko denarja? Jaz se pa zanimam samo, kje bi se kako

ved za 7 odstotkov, a ono kar rabim sproti, pa na tekoči račun, kar še vedno vrže po 6 odstotkov. In sedaj lahko mirno spim.«

Gospod odvetnik Gostolevc je nemirno hodil gori doli po sobi. Vzbujala se je v njem napram kolegi zavisit, skorajda nevoščljivost, a ob enem občudovanje.

»Pa me nisi mogel o tem obvestiti?«

»Kdo pa misli na vse. In to je tudi poslovna tajnost, ki bi imela, če bi se prehitro raznesla, slabe posledice.«

»No da. Se ne da nič napraviti. Ali nove račune bom nalagal odslej tudi jaz pri Mestni hranilnici.«

Gospodu Roženkrancu se je razjasnilo. Iz tega pogovora je zvedel kar je rabil. Tudi on se bo koj drugi dan odpeljal v Ljubljano in bo vložil v Mestno. In sicer polovico na enoletno odpoved, kar mu bo neslo letno 24.000 dinarjev, a drugo polovico na tekoči račun. Hiša in vse kar si je zamislil, je bilo s tem zasigurano in celo vprašanje zanj rešeno. A naenkrat se je spomnil, da ne more razpolagati s celim zneskom. Saj je vendar zaobljubil Vincencijevi družbi 10 odstotkov v zahvalo.

v bran. Vsi organizirano v boj, da nas ne doleti usoda Belerjeve Tončke. Zahtevamo ponovno zaposlitev odpuščenih!

Ta mesec volijo povsod obratne zaupnike. Podjetju Mautner mogoče te volitve niso povšeči. Delavci se od svoje namere ne smejo pustiti odvrniti in tudi ne voliti zaupnikov, ki bi bili mogoče podjetju pogodu. Hočemo svoje obratne zaupnike, da nas bodo branili. Delavci, delavke in nameščenci! Izvolimo si na skupni listi svoje z zakonom dovoljene obratne zaupnike! Proč z malodušnostjo! V boj za svoje zakonite predstavnike!

Tekstilec.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Zamudniki plačajte! Že mesec dni smo v novem letu in vendar je še dosti naročnikov »Delavske Politike« z naročnino za leto 1936 v zaostanku. Naročniki, izpolnite svojo dolžnost do svojega lista iz katerega črpate dosti dobrega in podučnega. Denar, ki ga daste za naročnino, se vam desetkrat povrne. Dosti naročnikov se izgovarja, kadar ga obišče poverjenik: »Danes nimam denarja« itd. Zato prosim, naj vsak sam poišče poverjenika, kadar ima denar in to vsakega 1. ali pa 15. v mesecu. Le takrat, ako bomo v redu vršili svoje dolžnosti, se bomo lahko trkali na prsa in rekli, da smo zavežni delavci in naročniki našega delavskega lista »Delavske Politike«. Pozdravljam Vas z geslom: V vsako delavsko stanovanje »Delavsko Politiko« in naj med nami ne bo zaostankarjev!

Poverjenik.

Šoštanj

Sklicujoč se na člen 26 in 27 zakona o tisku zahtevam, da natisnete v prihodnji številki »Delavske Politike« pod naslovom »Iz naših krajev« in sicer pod »Šoštanj«, glede na članek v št. 1. »Delavske Politike« letošnjega leta, stran 6, z istimi črkami sledeče:

»Ni res, da sem pri nagrobnem govoru dne 22. decembra m. l. udrihal po nasprotnikih, niti, da sem žalil starše pokojnice, najmanj pa, da sem zastopal nekrščansko stališče, da namen posvečuje sredstva, ampak res je, da sem govoril dobesedno sledeče: »Res se nam zdijo tolikrat neumljiva pota božje previdnosti in če stojimo danes ob svezem grobu tako nenadoma in tako tragično preminule mladenke Milene Lichtenegger, potem naj se težko prizadeti svojci pokojnice ne vdajajo preveliki žalosti. Saj jih lahko tolaži to, da je bila rajnica vzelna članica Marijine družbe. Zvesta Njeni zastavi se je rada udeleževala naukov, zlasti se je tolikrat bližala obhajilni mizi. Danes ji tega ni treba biti žal. In zato ne jokajte preveč! Bog ji je vso ljubezen in zvestobo bogato poplačal. Pa še to naj nas tolaži: Morebiti jo je dobrotni Bog obvaroval pred močvirjem in pred strastmi bližnje in daljne okolice. Saj je znano, o čem gre danes glas po Šoštanju.« Kdo je pod tem močvirjem in strastmi mišljen, bo lahko povedal gosp. banovinski zdravnik, in se je mogel ta izraz le v tem pomenu razumeti. Zato pa je moj govor očitno tolažilno vplival na svoje pokojnice, kar mi je izrecno izjavila njena mati, kakor tudi sestra rajnice, ki mi je omenila, da je govor vse jako pomiril.«

Gril Pavel, župnik.

KUHINJSKO POSODO

v porcelanu, steklu, emailirano in litozelazno ter krasne jedilne servise ne kupite nikjer ceneje, kakor v oddelku za kuhinjsko opremo firme

IVO ANDRAŠIČ

MARIBOR, VODNIKOV TRG ŠTEV. 4

Blum v Lyonu.

Ne bomo kovali orožja zoper sebe

Za sporazum v Evropi in z Nemčijo.

V nedeljo je govoril predsednik francoske vlade Leon Blum v Lyonu.

Verujem, je rekel, da je ureditev Evrope mogoča, če hočejo evropski narodi sodelovati. Menim pa, da je ta možnost odvisna predvsem od Nemčije, kakor je že Eden izjavil v torek v angleškem parlamentu. — Mnogi bi radi napravili s to stvarjo kupčijo in Nemčija bi bila pripravljena sodelovati, če bi ji bilo s koncesijami pogodbeno ustrezno.

Blum se ne postavlja na to stališče. Mi ne smemo Nemčiji predlagati ničesar, kar bi pomenilo kupčijo. Mi ne maramo za nevarno in napačno misel, da bi utegnili biti Nemčija prisiljena kdaj prositi pomoč in se podvreči. Čuvajmo se pa tudi mirovne volje, ki jo Hitler oznanja ob slovesnih prilikah, da naj se goji sovražstvo. Če se sklene dogovor kdaj, se more skleniti le v duhu zaupanja in ob enakopravnosti.

Se ena očitna resnica. Kako bi bilo mogoče ob sedanjem stanju Evrope, ko je oboroževalna tekma še huj-

ša kakor pred svetovno vojno, sklepati gospodarske dogovore brez ureditve političnih razmer? Kateri narod bi bil voljan sodelovati z drugim narodom, mu dajati kredite, surovine, mu dovoliti kolonizacijo itd., če bi se moral že vnaprej bati, da bo vse te stvari ob prvi priliki izrabil proti njemu. Narod bi postal s tem žrtev svojega negovanca.

Obstoja torej neizogibna zveza med gospodarskim sodelovanjem na eni strani, mirovno organizacijo in koncem oboroževalne tekme na drugi strani. Če hočemo skupno delati, moramo delati v miru. Preveliko oboroževanje, to je moje iskreno prepričanje, bo prisililo Evropo, da se pobavi z vprašanjem oboroževanja.

Leon Blum se je izrekel proti dvostranski pogodbi z Nemčijo, ker noče postati le nemožni opazovalec evropskih dogodkov. Francija hoče ostati tudi zvesta članica Društva narodov. Francija je pripravljena na pogajanja, toda z vsemi interesenti vzporedno.

Velik uspeh predavanja v Hrastniku

Preteklo nedeljo, dne 24. januarja se je vršilo predavanje o socialni zakonodaji, potrebi delavskih organizacij in tiska v dvorani Konsumnega društva rudarjev v Hrastniku.

Kako veliko je bilo zanimanje za to predavanje, je pokazala udeležba. Rudarji in steklarji, stari in mladi, so do zadnjega kotička napolnili dvorano in oder. Navzočih je bilo tudi lepo število žen, kar je za po-

hvalo.

Predavanje je otvoril predsednik podružnice ZRJ s. Kladnik z vzpodbujajočim nagovorom, predavala pa sta ss. dr. Reisman in Eržen. Z izrednim zanimanjem so poslušalci sledili izvajanjem govornikov. Zlasti je zanimala navzoče rudarje usoda § 219 o. z.

Delavsko gibanje v revirjih se lepo konsolidira. Težke izkušnje prejšnjih let tvorijo osnovo za nadaljnje delo, ki ga vrši cela vrsta

Delavski pravni svetovalec

Kako je dolžna občina skrbeti za slaboumno revno (Laško)

Vprašanje: Moja svakinja je slaboumna in skrbi za njo občina, tako da jo pošilja od kmeta do kmeta, katerih vsak ji daje za nekaj časa hrano in stanovanje. Ali bi mogel doseči, da bi občina dajala podporo v denarju, ker bi bila v takem primeru moja svakinja dosti bolj oskrbljena?

Odgovor: Občina je dolžna za Vašo svakinjo skrbeti, vendar jo boste težko prisilili, da bi dajala namesto podpore v dosedanjih oblikah določeno denarno podporo. Ako je Vaša svakinja res zelo slabo oskrbljena po dosedanem načinu oskrbe se pritožite na sresko načelstvo, ki bo stvar raziskalo in potem morda občini naložilo, da plačuje za njo denarno podporo.

Najemanje delavcev za gradnjo železnice v Perziji.

Po deželi so se pojavili agenti, ki nabirajo delavce za gradnjo železnice v Perziji. Dobili smo več vprašanj, kako je s to zadevo, zlasti, kakšni bi utegnili biti delovni pogoji. Kakšne so delovne prilike pri gradnji železnice je težko reči, domnevamo pa,

da ne najboljši. Čuli smo, da so se nekateri delavci razočarani vrnili. Sedaj je menda nabiranje naših delavcev za Perzijo urejeno in mora družba, ki delavce odpremlja, garantirati v pogodbi zajamčene delovne pogoje. Kdor želi v Perzijo naj se obrne na bližnje Borzo dela ali pa na Izseljeniški komisariat v Ljubljani za pojasnila. Prav bi bilo, ako bi upravna oblastva izdala kakšna splošna pojasnila za časopisje.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

mladih zaupnikov, roko v roki s starimi sodruži.

Vsi pa se zavedajo važnosti našega delavskega tiska, »Delavske Politike«, v boju za boljšo bodočnost, zato se je po predavanju priglasilo

34 novih naročnikov za »Delavsko Politiko«.

Hrastniški sodruži so že na predavanju izjavili, da si še žele takšnih prireditev.

VZAJEMNOST

Celje

Dramska vprizoritev. Del. kulturno društvo »Vzajemnost« v Celju uprizori 31. januarja s pričetkom točno ob 16. uri v dvorani Narodnega doma I. Leskovca 3 dej. dramo iz berškega življenja »Dva bregova«. Režija: Vernik. Vstopnina: I. prostor 8 Din, II. prostor 6 Din, stojišče 3 Din. — Odbor.

Zagorje ob Savi

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« vprizori v nedeljo, dne 31. januarja ob 6. uri zvečer v Zadrudni dvorani na Lokah veseloigro »Cigani«. Vsi vljudno vabljeni!

Maskerado s plesom v Zadrudni dvorani na Lokah priredi »Vzajemnost« dne 7. februarja z začetkom ob 6. uri zvečer. Vstopnina Din 3.— za osebo. Maske proste. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

Črna

Občni zbor »Vzajemnosti« je odložen za nedoločen čas.

Dramatični odsek »Vzajemnosti« priredi v nedeljo, dne 31. januarja ob 4. uri popoldne v prostorih s. F. Kneza II. **prosvetni večer.** Na sporedu: veseloigra enodejanka »Srečaka«, tamburanje, deklamacija, recitacija in nastop govornilnega zbora. Ker je namen prosvetnih večerov poglobiti izobrazbo delavstva, naj nihče ne manjka. Vstopnina: I. pr. 4, II. 3 in stojišče 2 Din.

KOLESARJI! Vaša kolesa so potrebna temeljitega popravila, kakor emailiranje, poniklanje itd. Obrnite se na znano strokovnjaško mehanično delavnico

JUSTIN GUSTINČIČ

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14
telefon 21-30, kjer vam kolo popravijo, da vam služi kakor novo. — Shramba koles čez zimo.

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri nas **enkrat kupil** je postal naš **stalni odjemalec!**

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

MUČARSKKE OPREME

KOMPLETNE à DIN 105,-, 135,-, 155,-

Bogomir Divjak, Maribor, Tattenbachova 4

specijalna delavnica

montaža robnikov, brušenje in popravila drsalk

Delavstvo in uradništvo, Splošne stavbene družbe d. d. na Teznu pri Mariboru

javlja tužno vest, da se je dne 28. januarja ob 10. uri dop. smrtno ponesrečil pri delu gospod

Tikvič Ivan

preddelavec.

Na zadnji poti ga bomo spremili v soboto, dne 30. januarja ob 15. uri izpred mrtvašnice na Pobrežju na ondoto pokopališče.

Dragega sotovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Tezno, dne 28. januarja 1937.